

prin
teatrele
din
țară

Satu Mare

MIHAI RAICU DESPRE SECȚIA ROMÂNĂ A „TEATRULUI DE NORD”

Stagiunea actuală va înregistra apariția unei noi echipe de teatru: secția română de la Satu-Mare. Împreună cu prestigioasa și binecunoscuta echipă maghiară din îndepărtatul oraș, una din cele mai interesante formații artistice ale țării, noua secție va constitui trupa „Teatrului de Nord”. Publicului sătmărean, surprins într-un masiv aflux spre cultură, i se pune astfel la îndemână încă un mijloc de educare și perfecționare spirituală.

Pentru a face cunoscut programul de lucru al tinerei echipe, ne-am adresat lui Mihai Raicu, de două ori indicat să ne vorbească despre proiectele și perspectivele acestei formații: ca director și ca regizor al primului spectacol.

* * *

— Problema cea mai importantă care s-a ridicat în fața noastră este aceea a colectivului artistic. Încercăm să rezolvăm printr-o metodă și printr-o experiență personală mult dezbătută deziderat al armonizării unui organism teatral, fără date și idei preconceptuate despre ceea ce în termeni curenți am numi stabilitate. Cunoscute fiind-ne eșecurile unor echipe din regiuni, care au pornit cu elan creator și au înregistrat la început succese remarcabile (Galați, Oradea, Craiova), dar care n-au rezistat tendințelor de evadare în Capitală sau în alte teatre și s-au dispersat foarte repede, ne propunem să aplicăm de data aceasta ideea unei *trupe mobile*, mereu „necompletate”, care să prezinte ca o caracteristică *sudarea în mobilitate*. Ne-am hotărât deci să ne alcătuim dintr-un nucleu de bază (11—13 actori angajați permanent), dintr-un mănunchi de 5—6 actori fluctuanți (care să poată pleca după o stagiune sau două) și din câțiva actori colaboratori, solicitați pentru unul sau altul din spectacolele pe care intenționăm să le realizăm. Ar putea părea surprinzătoare această militare a noastră pentru „instabilitate”, metodă care, la prima vedere, vine în contradicție cu eforturile depuse în ultima vreme de oamenii noștri de teatru, pentru aplicarea și consolidarea spiritului de echipă, pentru crearea unui colectiv stabil, sănătos și traicnic, omogen și armonios echilibrat. Credem însă că și metoda noastră se va dovedi binefăcătoare. Ea evită dintru-început surprizele plecărilor, destrămarea neprevăzută a echipei. Tendința evadărilor va fi suprimată de faptul că noi vom încerca să realizăm o inversare a circuitului de valori: de la București spre provincie și nu invers, cum se întâmplă de obicei. Interesant și nou este faptul că echipa noastră beneficiază de o sală permanentă în București. Fiecare spectacol pe care îl vom reprezenta la Satu-Mare se repetă în această sală și se va juca de fiecare dată și în București (majoritatea actorilor fiind bucureșteni). În asemenea împrejurare, în care echipa noastră se prezintă ca o „filială” la București a „Teatrului de Nord”, punctul de interes central, grija de căpetenie, este să-i asigurăm totuși acestei trupe, în continuă mișcare și fluctuație, un profil unitar, un stil de interpretare, continuitate în muncă. În ducerea la bun sfârșit a acestei intenții ne vom sprijini pe nucleul de bază al colectivului, căruia îi putem oferi o atență pregătire artistică, pe care-l putem feri de improvizații, de acte scenice precare, căruia îi vom pretinde dintru-început să combată meșteșugărismul, rutina.

Un obiectiv de seamă pentru noua noastră activitate îl reprezintă *repertoriul*.

Existența unui public relativ tânăr este o realitate care impune o muncă de pionierat, necesitatea unui program accesibil, care să atragă imediat, să creeze spectatorilor sătmăreni obișnuința teatrului. Încercăm să alcătuim puntea de rezistență a programului nostru din lucrări autohtone, clasice și contemporane. Deschidem stagiunea cu *Haiducii* de Victor Eftimiu, în direcția mea de scenă și scenografia Olgăi Muțiu. Urmează *Un loc rămas liber* de Ionel Hristea, al cărui regizor și interpret al rolului titular este Constantin Codrescu, avînd ca parteneră pe Liliana Tițău. Figurează apoi comedia grotescă antimilitaristă, *Manevrele* de Deak Tamas. A patra premieră va fi o piesă clasică de costume și umor popular, a cărei montare o încredințăm lui Lucian Giurchescu. Pe lângă aceste patru montări, actuala noastră stagiune va fi completată cu patru spectacole realizate la „Casandra” de către studenții ultimului an ai Institutului de teatru „I. L. Caragiale”. Am contractat aceste spectacole și le-am asigurat la Satu-Mare spectatori prin abonament, sperînd că unii dintre absolvenții, interpreți în aceste reprezentații, după ce se vor familiariza cu orașul, cu publicul de aici și cu modalitatea noastră specifică de lucru, vor opta pentru încadrarea în colectivul nostru.

Firește, una din preocupările noastre principale o constituie căutarea pentru acest repertoriu a unor forme de exprimare cît mai conforme suflului contemporaneității — în orice caz, la nivelul celor mai bune realizări ale teatrului românesc actual. În baza acestei năzuințe, am conceput montarea *Haiducilor* nu ca pe o reconstituire livrescă, de muzeu, ci ca pe o vie reprezentare populară, ca pe un spectacol de capă și spadă. Privind textul cu o ușoară detașare și distanțare, voi căuta să scot în relief acele idei care își prelungesc ecoul pînă în zilele noastre. Mobilitatea, dinamica montării, începe de la decor, ale cărui elemente sugestive, menite să determine locul acțiunii, vor fi așezate pe căruțe de țară, cu posibilități de adaptare pe felurite scene. Așa cum am mai spus, ne propunem să jucăm acest spectacol, ca și pe toate celelalte, de altfel, atît la sediile din București și Satu-Mare, cît și la diferitele case de cultură din cartierele bucureștene. Sperăm în reușita *Haiducilor*, întemeiați fiind și pe cîteva prețioase colaborări: Septimiu Sever, Corina Constantinescu, Titus Lapteș, Ion Manta, Gheorghe Aurelian, Constantin Lungeanu, Richard Rang, actori de reputație și popularitate verificat și deplin statornicite.

Ne-am gîndit și la o altă latură a activității secției noastre: aceea a atractivității variate și rentabile. Pe această linie dorim să folosim sediul din București în scopuri multilaterale. Ne propunem, de pildă, să inițiem aci un soi de „Café-teatru”, cu alte cuvinte să organizăm aci, pe lângă spectacolele de repertoriu, și recitaluri de poezie și muzică (primul de acest gen urmează a fi unul de poezie lirică, clasică și contemporană) și de balade; spectacole de pantomimă și de dans clasic; în sfîrșit, un ciclu de colocvii-spectacol muzical, menit a dezvălui corelația existentă între muzică și teatru etc., etc., etc.

Bineînțeles, toate aceste noi forme de spectacole le vom înfățișa și publicului

Șiște de costume de Olga Muțiu pentru piesa „Haiducii” de Victor Eftimiu

sătmărean. Ne poartă gândul, de asemenea, ca în holul teatrului de la Satu-Mare să dăm găzduire unor expoziții: de pictură, de grafică, de sculptură, de scenografie, de istorie a costumului, de teatru, de valori artistico-etnografice locale (instrumente muzicale, costume populare specifice județului) etc., etc.

Pentru a da viață tuturor acestor intenții și obiective, am căutat o formulă inedită în structurarea secretariatului nostru literar, celula ideologico-estetică a fiecărui teatru. Am adoptat și în acest domeniu principiul muncii colective. Alături de profesorul de literatură universală Constantin Enache, secretarul nostru literar, ne bazăm pe colaborarea permanentă a patru tovarăși cu preocupări artistice-literare: dramaturgul-poet Gheorghe Astaloș, publicistii Nicolae Adam și Em. Mihalca, scenaristul Eugen Rotaru-Bolintin. Cu toții vin la repetiții, caută împreună piese specifice programului nostru, fac traduceri, selectează și eventual scriu versuri pentru recitaluri... Întîlnirile, cît mai dese și pe cît posibil practice, ale acestor colaboratori permanenți ai secretariatului literar, în care se vor dezbate — și au început să se dezbată — proiecte, idei legate de consolidarea și evoluția formației noastre, de perspectivele muncii ei artistice, se vor solda, sînt convins, cu roade fericite.

* * *

Dorim din toată inima spor la muncă și succes proaspetei echipe de teatru sătmărene. Am văzut-o la repetiție, lucrînd cu entuziasm piesa lui Victor Eftimiu în sala Casei de cultură a Sectorului 6 din București. Ea și-a propus să-și înceapă activitatea — ca și colegii ei de la Secția maghiară — cu un șir de „nesupuneri“ și de rezistențe la ceea ce a devenit obișnuiță și clișeu în teatru. Este un semn de bun augur.

U. D.

Sf. Gheorghe

CONVORBIRE CU ANNA DUKASZ

Prolog poate al aniversării a douăzeci de ani de existență, Teatrul Maghiar de Stat din Sf. Gheorghe a organizat recent o microstagiune la București. Cu acest prilej ne-am amintit că actul de naștere al teatrului a fost semnat la... Cluj, în anii imediat următori Eliberării...

La Sf. Gheorghe, colectivul și-a început în condiții deosebit de grele activitatea — într-o sală necorespunzătoare, împlinindu-și îndatoririle culturale în deplasări anevoioase și improprii artei. Cu un remarcabil devotament, actorii au „transportat“ totuși replica și mesajul teatrului pînă în cele mai îndepărtate cătune, în locuri unde niciodată, pînă la ei, nu ajunsese vreo trupă de actori.

Educația culturală prin teatru a maselor s-a însoțit de efortul unei pedagogii a gustului și a unei autoeducații estetice. De aceea, cariera teatrului din Sf. Gheorghe nu e săracă în succese artistice. Dintre care, socotind pe cele recente, au fost prezentate la București: Ador să mă mărit de S. Maugham, Pasărea cîntătoare de Aron Tamasi și Procesul Andersonville de Saul Levitt — producții ale stagiunii trecute —, iar Cezar, măs-căriciul pirașilor de D. R. Popescu și Agonie de M. Krleza, ultime montări.

Artista emerită Anna Dukasz, directoare a teatrului, și regizorul Ernest Ban, unul din colaboratorii permanenți ai teatrului, ne-au dezvăluit într-o scurtă convorbire coordonatele artistice pe care și-au propus să așeze viitoarele realizări ale teatrului, mijloacele urmărite pentru o mai accentuată coeziune a colectivului.

— Odată cu reorganizarea administrativ-teritorială a țării noastre, orașul Sf. Gheorghe a devenit capitală de județ. Dezvoltarea rapidă a orașului ridică pretenții tot